

Henkilökuvassa Timo Suutarinen

Betoni-lehden henkilögalleriassa on haastateltavana rakennusinsinööri

Timo Suutarinen (s. 1953 Mäntyharjussa).

Haastattelijana ja toimittajana:
Sirkka Saarinen

”Olen siellä missä tapahtuu ja missä on mielenkiintoista kehitettävää”, Timo Suutarinen kuvaa työpäiväänsä. Työ tarkoittaa omistajuutta ja toimitusjohtajuutta mäntyharjulaisessa Suutarinen yhtiöissä, joka on maa- ja talorakentamisen sekä betoniteollisuuden yritysryhmä.

Timo ja yritys ovat kasvaneet rinnakkain: kuorma-autoilijaisän alun perin kuorma-autokuljetuksiin perustama yritys oli vasta 2-vuotias kun Timo syntyi.

”Olin 8-vuotias, kun isä osti ensimmäisen kuormaajan. Siitä lähtien olin itsekin aktiivisesti mukana sorakuormien teossa”, Timo kertoo.

Perheyrittäjien matka on sikäläkin hyvässä muistissa, että tänä vuonna 70 vuotta täyttävän yrityksen historiikki on jo painovalmiina.

”Alusta lähtien meillä on tehty töitä vahvasti rukkaset kädessä ja haalarit päällä. Tärkeimpiä oppeja on ollut se, että kovalla työllä ja rehellisyydellä pärjää.”

Sama oppi pätee jo kolmannellekin polvelle. Timon kaksi insinööripoikaa, *Juho* ja *Markus* ovat näet molemmat perheyrittäjien työssä. Timon aikaisemmin pankkialalla työskennellyt *Vuokko*-vaimo alkoi puolestaan 90-luvun puolivälissä hoitaa yrityksen taloushallintoa. Perheestä vain tytär on valinnut toisin.

Selvä uravalinta

Uravalinta oli siis Timolle selvä: sekä rakennusala että yrittäjyys kiinnostivat. Ylioppilaaksi päästyään hän pyrki Kuopioon teknilliseen

opistoon ja valmistui tie- ja vesirakennuspuolen rakennusinsinööriksi vuonna 1976.

Timo kertoo, että koulutus ei 70-luvulla tähdännyt yrittäjyyteen, vaan siihen että opiskelijoina tulee valtion ja kunnan virkamiehiä. Yrittäjyys onkin tullut kodin kautta. Isän lisäksi myös äiti oli yrittäjä, elintarvikekauppias. Perheyrittäjien äiti alkoi työskennellä, kun yrityksen laajentuessa tarvittiin puhelinpäivystäjä. Tekniikan kehittyessä hän alkoi hoitaa muita toimistotehtäviä.

Yritys oli pitkään hyvin pieni. Kun Timo vuonna 1978 tuli silloiseen sora- ja maanrakennusyritykseen töihin, hän oli se neljäs työntekijä.

”Minulle se oli päätöksenteon paikka: jatkaako opintoja teknilliseen korkeakouluun vai mennäkö töihin ja alkaa kehittämään ja laajentamaan perheyrittäjästä. Valitsin työn ja se imi mukanaan.”

Oliko valinta oikea-kysymystä Timo ei lähde jossittelemaan: ”Olen syntynyt yrittäjäksi ja yrittäjänä olen halunnut toimia. Oma isäni ei asettanut yrittäjäksi lähtemiseen paineita, vaan valinta oli oma. Enkä ole itsekkään omille lapsille luonut paineita.”

Itse piirretty betoniasema on edelleen pystyssä

”Ei minusta olisi ollut jatkuvaan toimistotyöhön, vaikka niitäkin on toki matkan varrella riittänyt”, Timo toteaa.

”Esimerkiksi jatkuva suunnittelutyö ei olisi minulle soveltunut”, hän toteaa. Yrityk-

sen ensimmäisen betoniaseman kuvat hän kuitenkin piirsi itse.

”Sanoin isälle, että siihen tarvittaisiin rakennesuunnittelija. Isä tuumasi, että sinähän olet opiskellut insinööriksi, eikö se onnistuisi. Haaste oli luotu ja siihen vastasin. Piirustukset ovat edelleen tallessa, ja mikä tärkeintä, rakennus on edelleen pystyssä”, Timo naurahtaa.

Haasteet ovat oiva kehittämisen paikka

Betoniasemapiirustusten tekeminen kuvaa hyvin Timon asennetta: haasteet ovat kehittämisen paikka. Yritystä myös lähdettiin laajentamaan määrätietoisesti vaiheittain. 80-luku tehtiin maanrakennustöitä ja toimitettiin betonia paikallisesti.

Kun isä luopui omistajuudesta vuonna 1992, Timosta tuli yksin yrityksen omistaja. Tuolloin asioita oli pohdittava vielä syvällisemmin.

”Parin vuoden kuluttua laajensimme talonrakennusurakointiin. Se oli osin sattumaa. Tuttu urakoinnin ammattilainen oli lama-aikana saanut lopputilin. Meille avautui mahdollisuus tarjota talonrakennusurakoita ja sain hänet ensin osa- ja sittemmin kokoaikaiseksi työntekijäksi. Sattuma oli onnekas molemmin puolin. Hän palveli yritystä 22 vuotta.”

Kun lama alkoi hellittää, yritys avasi vuonna 1997 ensimmäisen elementtitehtaan. Silloin henkilökunta kasvoi kerralla 15:stä 50:een.

Liikevaihdollisesti Suutarinen yhtiöissä kahden tehtaan betonielementtikauppa on tällä hetkellä suurinta, toisena on talonraken-

1 Timo Suutarisen mukaan "Rukkaset kädessä ja haalarit yllä" -asenteella työskennellessä löytyy yrityksen toiminnassa aina kehittämiskohteita – sekä pieniä että suuria. Niihin hän on tarttunut rohkeasti. Tuloksena on ollut sekä oman yrityksen että usein myös muiden toimintaa edistäviä tuotteita ja toimintatapoja.

nusurakointi, kolmantena maanrakennusurakointi, kiviainesmyynti ja valmisbetoni.

Ideoista käytäntöön ja patenteiksi asti

Timon kanssa keskustellessa paljastuu, mitä yksi yrityksen motto 'Aina askeleen edellä muista siinä mitä teemme' tarkoittaa käytännössä: jatkuvaa kehitystyötä.

"Kehitystyö lähtee aina tarpeesta", hän avaa lukuisten kehityshankkeidensa taustoja. Niistä moni on johtanut patentteihin asti. Sen lisäksi että ne ovat edistäneet ja tehostaneet oman yrityksen toimintaa, osa ideoista on yhteistyökumppaneiden kanssa jalostunut uusiksi tuotteiksi. Nykyään myös Timon pojat ovat vahvasti mukana monissa kehitystyöhön liittyvissä hankkeissa.

"Passiivi- ja nollaenergiarakentaminen, kuljetusvälineiden ja tehtaiden logistiikka, muotitjärjestelmät, betonin kaksoisaksellisekoittaja, kiviainesjalostus betoniteollisuuden tarpeisiin", Timo listaa aihealueita, jotka ovat inspiroineet keksimään ja kehittämään.

Hyvä esimerkki Timon keksintöjen hyödyllisyydestä on betonin kaksoisaksellisekoittaja. Sen ansiosta betonimylly pyörii tehokkaammin samalla kierrosnopeudella. "Kun asensimme kaksoisaksellisekoittimen muutoksen Mäntyharjun tehtaallemme vuonna 2009, tehtaan kapasiteetti nousi yli 60 prosenttia betonin laadun pysyessä hyvänä. Vaativatkin siltabetonit onnistuivat loistavasti."

Arkkitehtuuriin liittyvän kehitystyön tulos näkyy esimerkiksi Helsingin Pukinmäessä HASO Rantapuiston Arkkitehtuuritoimisto B&M Oy suunnitteleminen asuinkeuhkalojen julkisivuissa. Alkuperäisessä Helsingin kaupungin järjestämän kilpailun suunnitelmaehdotuksessa julkisivut oli ehdotettu toteutettaviksi väribetonisin, suuria kolmivärisiä pintoja muodostavien kuorielementein. Jatkosuunnittelussa julkisivujen rakenne vaihtui sandwich-elementein toteutettavaksi, kuitenkin niin, että rakennusten arkkitehtuuria ei muutettu.

Oikean terrakottasävyisen ulkonäön löytämiseksi tutkittiin erilaisia väri- ja kiviainesyhdistelmiä sekä niille sopivia pintakäsittelyta-

poja. Suutarinen yhtiöiden panos hankkeessa oli merkittävä sekä elementtien valmistajana että kohteen arkkitehdin asettamien esteettisten tavoitteiden saavuttamisessa.

"Oma panokseni oli oikean värisävyyn löytäminen, siinä auttoi pitkä kiviainestuntemus. Lopulta päädyttiin käyttämään vain yhtä väribetonimassaa ja tuottamaan siitä kolmella erilaisella pintakäsittelyllä kolmea erisävyä. Rakenteihin otti puolestaan vahvemmin kantaa tehtaanjohtajamme", Timo kertoo.

Graafinen betoni on ollut Timon mukaan tervetullut lisä betonivalikoimaan. "Meiltä on juuri valmistumassa Mikkeliin päiväkotia, jossa on käytetty graafista betonia. Taidekeskus Salmelaan valmistui puolestaan pari vuotta sitten erikoiskohde, jossa ulkoilmanäyttämön taustaelementteihin tehtiin kivikautisia maalauksia muistuttava kuvio graafista betonia käytäen."

Rakennusmateriaalien ympäristövaikutukset: ei mustamaalasta vaan tekoja

Timo on ollut Betoniteollisuus ry:n johtokunnan jäsen toistakymmentä vuotta. Hän liputtaa yhteistyölle ja sille, että kaikille yhteisistä asioista keskustellaan ja niitä myös hoidetaan yhteisesti.

Erityisen hyvää työtä on hänen mukaansa viimeiset pari vuotta tehty betonituotteiden ympäristövaikutusten ja erityisesti hiilidioksidipäästöjen pienentämiseksi.

"Se on tärkeä asia. Betonituotteiden tuotama hiilidioksidimäärä on Suomessa kuitenkin vain 1,6–1,8 % valtakunnallisesta kokonaismäärästä. Sitä taustaa vasten valtiovallan taholta tuleva painostus juuri betonille on varsin kohtuutonta. Betonista on tullut tikkataulun kymppi, johon kaikki tähtäävät", Timo harmittelee.

"Me emme silti ole lähteneet mustamaalamaan muita materiaaleja, vaan yhdessä sementtiteollisuuden kanssa olemme ottaneet haasteen vastaan ja teemme sekä alana että yrityksissä jatkuvasti työtä hiilidioksidimäärän edelleen pienentämiseen. Se on mielestäni oikea toimintatapa", hän linjaa.

Henkilökunta yrityksen voimavara, työvoimapula pullonkaula

Ajankohta historiikin tekemiselle 70-vuotiaasta yrityksestä oli Timon mukaan hyvä: "Siihen saatiin tallennettua paljon asioita, joita minä vielä osasin kertoa, mutta poikani eivät enää ehkä olisi osanneet. Ilahduttavaa oli, että historiikin kirjoittaja pystyi vielä haastattelemaan iäkkäitä vanhempianikin."

Historiikki, samoin kuin Timon puolitoista vuotta sitten saama teollisuusneuvos-arvonimi kertovat hänen mukaansa paitsi kovasta työstä ja erityisesti siitä, ettei asioita saa aikaan yksi ihminen. Perheen rinnalla yrityksen koko henkilökunta on ja on ollut se iso voimavara, joka on kasvattanut vaatimattomista oloista aloittaneen yrityksen nykyiselle tasolle.

Suutarinen yhtiöt on Mäntyharjun kolmanneksi suurin työllistäjä. "Täällä on vahvaa erilaista teollisuutta. Yhteinen huoli on kuitenkin työvoimapula. 6000 asukkaan Mäntyharju on taantuva kunta, jonka väkiluku on kymmenessä vuodessa pudonnut tuhannella."

"Meillä on jo nyt sekä Mäntyharjun että Mikkelin tehtaillamme merkittävä määrä ulkomaisia työntekijöitä. Jos heitä ei Suomeen ja myös meidän yritykseen saada nopeaan tahtiin enemmän, se on toiminnalle iso este", Timo ennakoii.

Koti kivitalossa, metsä harrastuksena

Oman kodin Timo rakensi 80-luvulla Mäntyharjun keskustaan betonista ja tiilestä: "Olin siinä itse vastaavana ja tietysti myös rukkaset kädessä. Kahden timpurin kanssa tehtiin paikallavalut ja tiilimuuraus, välipohja betonista, yläpohja on puurakenteinen."

Entä osaako työssään hyvin viihtyvä Timo irtautua työkuviosta?

Sekin onnistuu: "Yhteinen harrastuksemme vaimon kanssa on metsä. Kesäviikonloput vietämme mieluiten metsäkohteissamme ja niihin liittyvissä hoitotoissa. Toki tällä iällä emme enää niin innokkaasti raivaussahan kanssa, vaan kuljemme tutkimassa mitä metsälle kuuluu."